

Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των Σχολικών Υποδομών στην Ελλάδα μέσω Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα

Του Καθηγητού κ. Π. ΠΑΤΑΡΓΙΑ
Διευθυν. Συμβούλου Οργ. Σχ. Κτιρίων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σε έναν κόσμο που συνεχώς μεταβάλλεται, σε μια κοινωνία που καθημερινά αλλάζει, ο ρόλος της Παιδείας αποτελεί ιδιαίτερα καθοριστικό παράγοντα.

Σε αυτή την κατεύθυνση οι Σχολικές Υποδομές, που περιλαμβάνουν υπό την ευρύτερη έννοια τις Διδακτικές - Αθλητικές και Πολιτιστικές εγκαταστάσεις, καλούνται να διαμορφώσουν το απαραίτητο εκπαιδευτικό περιβάλλον για την μετάδοση στη σημερινή μας νεολαία της κατάλληλης γνώσης και παιδείας, μέσα σε ένα πλαίσιο πολιτισμού και κοινωνικής ευαισθησίας. Οι σημερινές σχολικές υποδομές της Ελλάδος, παρά τη σημαντική ποσοτική και ποιοτική τους βελτίωση τα τελευταία χρόνια, χρειάζονται ακόμη μεγάλη προσπάθεια, πολλές νέες υποδομές και μεγάλες πιστώσεις, για να πει κανείς ότι η χώρα διαθέτει σύγχρονες σχολικές υποδομές.

Εάν αναλογισθεί κανείς ότι 4.500 σχολικές μονάδες σε ολόκληρη τη χώρα έχουν ηλικία μεγαλύτερη από 45 ~ 50 χρόνια, αντιλαμβάνεται πλήρως το μέγεθος του έργου που πρέπει να γίνει.

Σ' αυτή την κατεύθυνση οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα καλούνται να συμβάλλουν αποφασιστικά στην επιτάχυνση υλοποίησης κατασκευής των απαιτούμενων υποδομών, μέσω οικονομικών πόρων και τεχνογνωσίας.

Ας παρακολουθήσουμε όμως σταδιακά τη σημερινή εικόνα των Ελληνικών Σχολικών Υποδομών, για να καταλήξουμε στο τέλος τι καλούνται να υλοποιήσουν οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, σαν μία δεύτερη γραμμή παραγωγής Σχολικών Έργων.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ (Ο.Σ.Κ.)

Ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων, έχοντας την ευθύνη των Σχολικών Υποδομών άμεσα ή έμμεσα σε ολόκληρη την επικράτεια, κάτω από την επιτελική κατεύθυνση του Υπουργείου Παιδείας, έχει χαράξει Βασικούς Στόχους και Προτεραιότητες που είναι οι εξής:

- 2.1 Εξάλειψη Διπλοβάρδιας.
- 2.2 Εξάλειψη Μισθωμένων Κτιρίων.

- 2.3 Αναβάθμιση των λειτουργούντων σχολείων
 2.4 Βιοκλιματικά Σχολεία.
 2.5 Ειδικά Σχολεία.
 2.6 Σχολικές Αθλητικές και Πολιτισμικές Υποδομές.

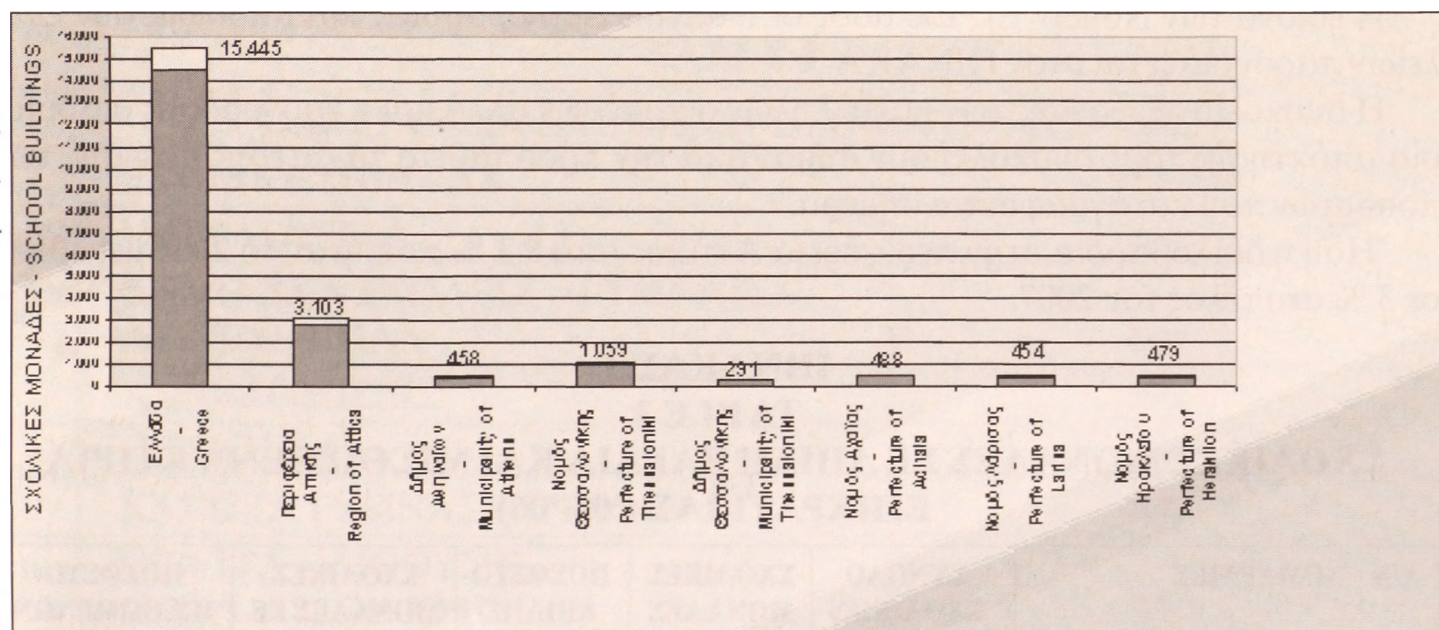
3. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ

Η ορεινή και η νησιώτικη φυσιογνωμία της Ελλάδος απαιτούν μεγάλο αριθμό σχολικών υποδομών σε ολόκληρη τη χώρα.

Επί πλέον η μετακίνηση πληθυσμακού δυναμικού, τόσο από μικρά χωριά σε μεγάλες κωμοπόλεις ή αστικά κέντρα, όσο και η ανάπτυξη των περιφερειακών περιοχών των μεγάλων αστικών κέντρων, απαιτούν συνεχώς νέες σχολικές υποδομές.

Η συνολική εικόνα των σχολείων της Ελλάδος παρουσιάζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 1, με αναφορές πέραν της συνολικής Ελλαδικής εικόνας και στις μεγαλύτερες περιφέρειες της χώρας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
TABLE 1
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
NUMBER OF SCHOOL BUILDINGS IN GREECE

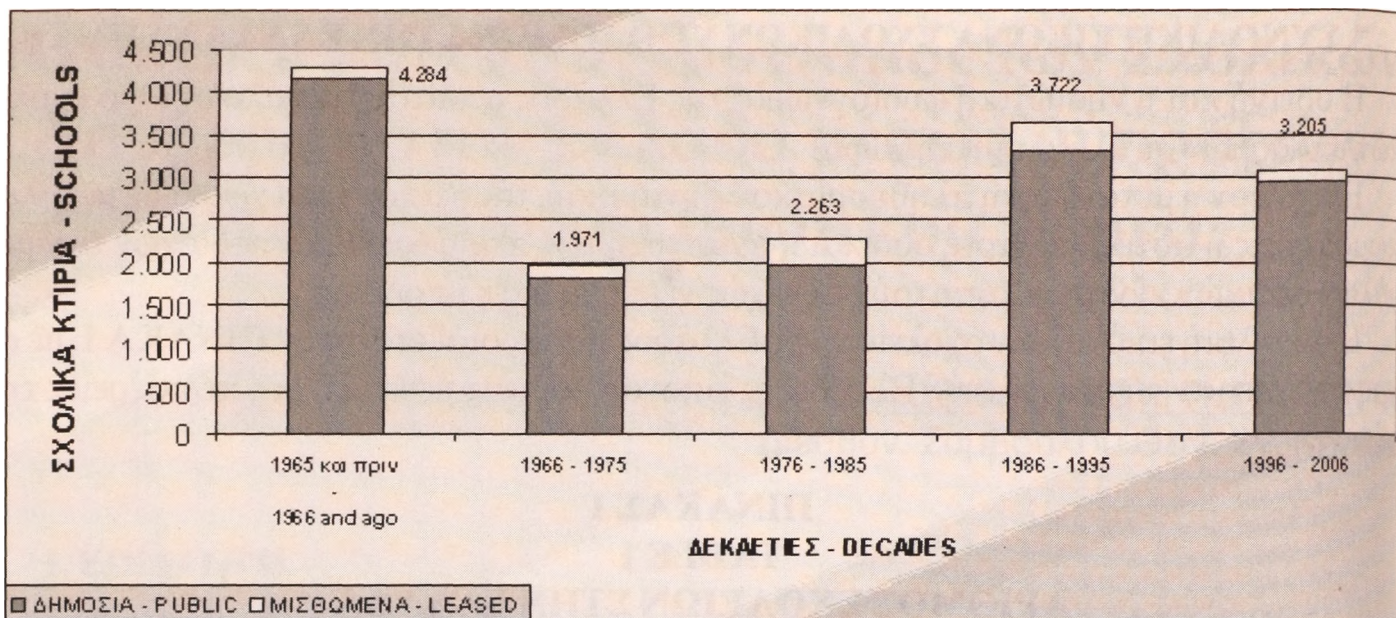

Η παλαιότητα των κτιρίων επίσης αποτελεί ένα σημαντικότατο πρόβλημα για τις Σχολικές υποδομές στην Ελλάδα. Όπως παρουσιάζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 2, 4.284 Σχολικές μονάδες είναι κατασκευασμένες προ του 1965.

Η πλειοψηφία αυτών των σχολείων έχουν κατασκευασθεί προ του 1959 χωρίς αντισεισμικό κανονισμό.

Στις αρχές του 2005 ξεκίνησε ένα πολύ μεγάλο πρόγραμμα προσεισμικού ελέγχου σ' αυτά τα Σχολεία, το οποίο ολοκληρώνεται σε τρεις μήνες. Εδώ πρέπει να τονισθεί ότι ο προσεισμικός έλεγχος γίνεται με την ευθύνη των πέντε Πολυτεχνείων της χώρας, ενώ η συσταθείσα επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος, που αποτελείται από καθηγητές των Πολυτεχνείων, εκπροσώπους του Τ.Ε.Ε. και του Οργανισμού Αντισεισμικής Προστασίας και του Ο.Σ.Κ., συνεδριάζει ανελλιπώς από την αρχή του προγράμματος κάθε μήνα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
TABLE 2
ΠΑΛΑΙΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
GREECE - SCHOOL BUILDING CONSTRUCTION YEAR

Η εικόνα των Νομών της Ελλάδος σε επίπεδα Διπλοβάρδια και Μισθωμένων Σχολείων παρουσιάζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 3.

Η δυσκολία εξεύρεσης των κατάλληλων οικοπέδων αλλά και η χρονοβόρος διαδικασία απόκτησής τους δυσκολεύουν σημαντικά την προσπάθεια ταχύτερης μείωσης των ποσοστών που καταγράφονται σήμερα.

Ήδη η διπλοβάρδια στην περιφέρεια Αττικής από 8,3 % που ήταν το 2004 μειώθηκε σε 3 % στο τέλος του 2007.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
TABLE 3
ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΕ ΔΙΠΛΗ ΒΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΜΕΝΑ ΚΤΙΡΙΑ
ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ('05-'06)

A/A	ΝΟΜΑΡΧΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΕ ΔΙΠΛΗ ΒΑΡΔΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΙΠΛΗΣ ΒΑΡΔΙΑΣ	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΕ ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ ΚΤΙΡΙΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΙΣΘΩΜΕΝΩΝ
1	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ	443	3	0,7%	62	14,0 %
2	ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	164	3	1,8%	19	11,6 %
3	ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	3105	94	3,0 %	164	5,3%
4	ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	377	1	0,3%	48	12,7%
5	ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	229	19	8,3%	11	4,8%
6	ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	479	12	2,5%	61	12,7%
7	ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	107	0	0,0%	13	12,1%
8	ΝΟΜΟΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	1059	223	21,1%	65	6,1%
9	ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	154	0	0,0%	23	14,9%
10	ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ	455	30	6,6%	21	4,6%
11	ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	325	32	9,8%	21	6,5%
12	ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ	199	19	9,5%	4	2,0%
13	ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	242	16	6,6%	29	12,0%

4. ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ Ο.Σ.Κ. ΑΠΟ ΤΟ 2004 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Στο συγκεκριμένο διάστημα ο Ο.Σ.Κ. έχει απορροφήσει ποσό 767.000.000 € και έχει υλοποιήσει τα εξής έργα:

4.1 Κατασκευή 325 Νέων Σχολείων.

4.2 Επέκταση – Αναβάθμιση 162 Σχολείων.

4.3 Παρέδωσε συνολικά 4.134 σχολικές αίθουσες.

4.4 33 Κλειστά Γυμναστήρια.

4.5 Υλοποιείται πρόγραμμα 43 Ειδικών Σχολείων.

4.6 Αναπτύσσει τεράστιο έργο κατασκευής 96 Σχολείων στο Νομό Θεσσαλονίκης κόστους 250.000.000 €.

4.7 Τριπλασίασε σε σχέση με το 2003 τον εξοπλισμό των Σχολείων σε Ηλεκτρονικά και Συμβατικά μέσα.

4.8 Προγραμματίσει, μελέτησε και ξεκινάει να κατασκευάζει πλέον τα βιοκλιματικά και οικολογικά Σχολεία.

5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ Ο.Σ.Κ. 2008 – 2012

Το πενταετές πρόγραμμα του Ο.Σ.Κ. προβλέπει την κατασκευή 1.200 Νέων Σχολείων. Αναλυτικά:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4
TABLE 4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ 2008 - 2012		
	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1.	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	833
2.	ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ – ΓΥΜΝΑΣΙΑ - ΛΥΚΕΙΑ - ΕΠΑΛ	400
3.	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΕΙΣ	500
4.	ΟΙΚΟΠΕΔΑ	150
5.	ΚΛΕΙΣΤΑ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΑ	100
6.	ΘΕΑΤΡΑ – ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	50
7.	ΑΥΛΕΙΟΙ ΧΩΡΟΙ	500
	ΣΥΝΟΛΟ:	2.533

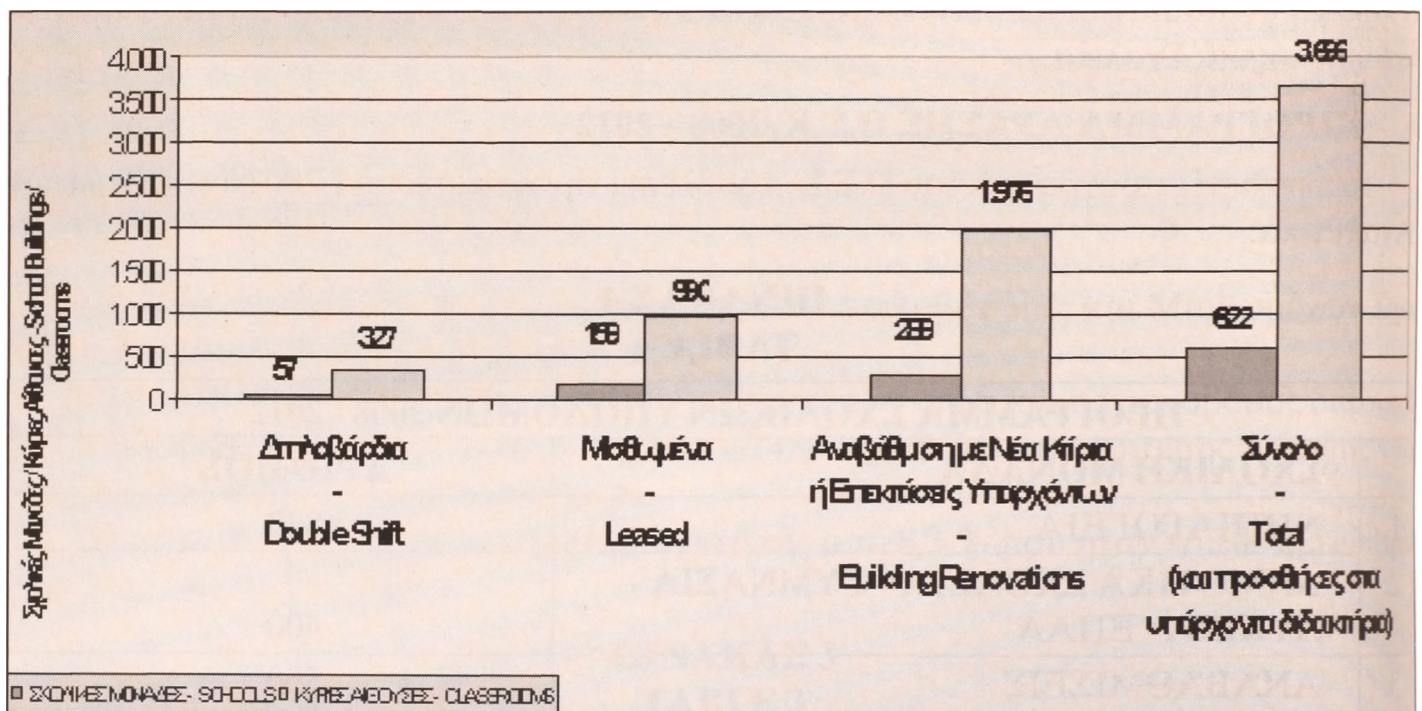
Απαραίτητη προϋπόθεση υλοποίησης του προγράμματος είναι η εξεύρεση και παραχώρηση των αντίστοιχων οικοπέδων από Ν.Α. και Δήμους, ιδιαίτερα για τα Νηπιαγωγεία.

Στα πλαίσια του πενταετούς προγράμματος και συγκεκριμένα στον ΠΙΝΑΚΑ 5 παρουσιάζονται τα απαιτούμενα έργα για εξάλειψη της Διπλοβάρδιας, των Μισθωμένων καθώς και τις απαιτούμενες αναβαθμίσεις στην περιφέρεια Αττικής, ενώ στον ΠΙΝΑΚΑ 6 εμφανίζεται το κόστος των αντίστοιχων έργων.

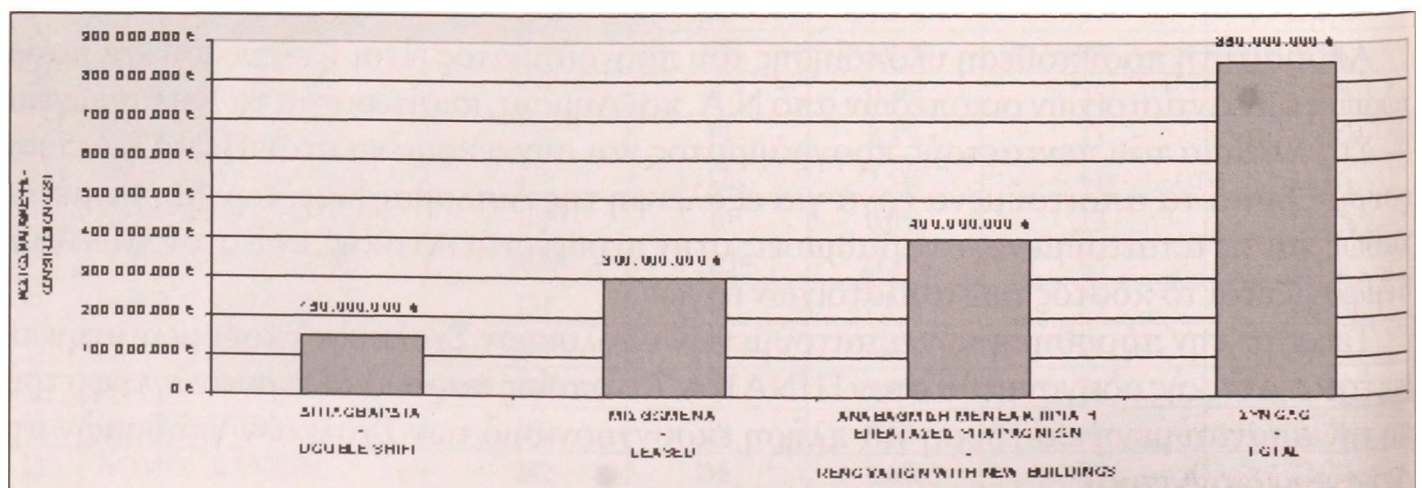
Τέλος με την προσθήκη των απαιτούμενων υπόλοιπων Σχολικών Υποδομών στην περιφέρεια Αττικής οδηγούμεθα στον ΠΙΝΑΚΑ 7, ο οποίος παρουσιάζει με ανάγλυφο τρόπο την απαιτούμενη επένδυση για πλήρη εκσυγχρονισμό των Σχολικών Υποδομών στο Δεκανοπέδιο Αττικής.

Επεκτείνοντας τα συγκεκριμένα στοιχεία σε ολόκληρη την Ελλάδα οδηγούμεθα στο συμπέρασμα ότι το απαιτούμενο ποσόν πλησιάζει τα 3,0 Δισεκατομμύρια € προκειμένου η χώρα να αποκτήσει σύγχρονες σχολικές υποδομές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5
TABLE 5
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΝΕΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΓΙΑ ΕΞΑΛΕΙΨΗ
ΔΙΠΛΟΒΑΡΔΙΑΣ, ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΙΣΘΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ
REGION OF ATTICA
NEW SCHOOL BUILDINGS AND CLASSROOMS NECESSARY FOR THE
ELIMINATION OF DOUBLE SHIFT - REPLACEMENT OF LEASED
BUILDINGS AND BUILDING RENOVATION

ΠΙΝΑΚΑΣ 6
TABLE 6
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΝΕΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
REGION OF ATTICA
NEW SCHOOL BUILDING CONSTRUCTION COST

ΠΙΝΑΚΑΣ 7
TABLE 7
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ - ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ
REGION OF ATTICA - TOTAL INVESTMENT

6. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ Σ.Δ.Ι.Τ. ΣΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Είναι προφανές ότι το Π.Δ.Ε. της Ελλάδος για να καλύψει το ανωτέρω ποσό θα χρειασθεί διάστημα 12 ~ 14 ετών χρησιμοποιώντας, πέραν του Π.Δ.Ε. και τα απαιτούμενα δάνεια, προκειμένου σε ετήσια βάση να προσεγγίζουμε απορρόφηση της τάξης των 260.000.000 €. Οδηγούμεθα έτσι στο συμπέρασμα ότι η παράλληλη κατασκευή νέων Σχολείων μέσω Σ.Δ.Ι.Τ. αποτελεί το μοναδικό τρόπο για την επιτάχυνση υλοποίησης των αναγκαίων σχολικών έργων.

Ο Ο.Σ.Κ. είναι σε Εθνικό Επίπεδο ο πρώτος Οργανισμός που ξεκίνησε τη διαδικασία ένταξης έργων στον εναλλακτικό τρόπο υλοποίησης των έργων του δηλαδή μέσω Σ.Δ.Ι.Τ.

Εδώ πρέπει να διευκρινισθούν ορισμένες αρχές ένταξης των έργων, στοιχείο πολύ σημαντικό για την επιτυχία του εγχειρήματος :

6.1 Απόλυτη αναγκαιότητα υλοποίησης των έργων.

6.2 Σωστή αξιολόγηση του χρόνου ολοκλήρωσης του έργου σε σχέση με τη χρονική απαίτηση λειτουργίας του.

6.3 Απόρροκτη εξασφάλιση του απαιτούμενου οικοπεδικού χώρου σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα και σωστή εκτίμηση της δυνατότητας χαρακτηρισμού του χώρου ως «χώρου Σχολείου» σύμφωνα με τις κείμενες εθνικές διατάξεις.

6.4 Έγκαιρη σύνταξη προμελέτης του έργου με επί πλέον συμπλήρωση κατασκευαστικών στοιχείων, ούτως ώστε να οριοθετείται πλήρως το φυσικό αντικείμενο κατασκευής.

6.5 Μείωση των μεταβλητών παραμέτρων που θα μπορούσαν να αυξήσουν το «ρίσκο» που θα αναλάβουν οι ανάδοχοι, γιατί αυτό προφανώς αυξάνει την προσφορά τους

π.χ. «ύπαρξη ή όχι εδαφοτεχνικών μελετών», από τις οποίες επηρεάζονται καθοριστικά οι τρόποι, αλλά κυρίως το κόστος θεμελίωσης.

6.6 Το κόστος προϋπολογισμού των έργων προκύπτει μονοσήμαντα από το ενιαίο τιμολόγιο οικοδομικών έργων που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. Δ17α/09/136/ΦΝ437/23-12-04 απόφαση Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 8 του Νόμου 3263/2004 και σε καμία περίπτωση δεν κοστολογούνται διαφορετικά από τα άλλα Δημόσια έργα.

Το κόστος συντήρησης - φύλαξης ασφάλισης για 25 χρόνια εκτιμάται στο 40 % του κόστους κατασκευής.

Αυτή τη στιγμή ο Ο.Σ.Κ. είναι έτοιμος να υπογράψει την πρώτη σύμβαση «Συμβούλου» για κατασκευή 25 Σχολείων στο Λεκανοπέδιο Αττικής αρχικού προϋπολογισμού 150.400.000 €. Αυτό θα γίνει στις 10 Δεκεμβρίου παρόντος του Υπουργού Παιδείας κ. Στυλιανίδη.

Συνολικά στον ΠΙΝΑΚΑ 8 παρουσιάζεται η πορεία υλοποίησης όλων των έργων Σ.Δ.Ι.Τ. που αναπτύσσει ο Ο.Σ.Κ. με 130 Σχολικά έργα και προϋπολογισμό 540.400.000 €.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8
TABLE 8

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ Α.Ε.		ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Σ.Δ.Ι.Τ. & ΝΕΩΝ ΑΓΟΡΩΝ	
ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΩΝ Σ.Δ.Ι.Τ.			
		• ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΩΝ: 130	• ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 540.400.000€
1^ο ΣΔΙΤ Αττική		25 Σχολεία (κατασκευή, λειτουργία & συντήρηση) 150.400.000€	Υπογραφή Σύμβασης Συμβούλου: 10/12/2007
2^ο ΣΔΙΤ Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας		31 Σχολεία (κατασκευή, λειτουργία & συντήρηση) 116.000.000€	Υπογραφή Σύμβασης Συμβούλου: 12/2007
3^ο ΣΔΙΤ Ανατ. Μακεδονία - Θράκη Δυτ. Μακεδονία - Ήπειρος Ιόνια Νησιά		23 Σχολεία (κατασκευή, λειτουργία & συντήρηση) 76.000.000€	Υπογραφή Σύμβασης Συμβούλου: 01/2008
4^ο ΣΔΙΤ Θεσσαλία - Δυτ. Ελλάδα Στερεά Ελλάδα		24 Σχολεία (κατασκευή, λειτουργία & συντήρηση) 71.500.000€	Εγκριση από ΥΠΕΘΟ
5^ο ΣΔΙΤ Πελοπόννησος Βορ. Αιγαίο - Νοτ. Αιγαίο Κρήτη		27 Σχολεία (κατασκευή, λειτουργία & συντήρηση) 126.500.000€	Εγκριση από ΥΠΕΘΟ